

ชอล่องน่าน : กรณีศึกษาคณะคำผาย นุปีง

อภินันทนาการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2545

ISBN 974-04-1131-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๖๗
๖๗๔๑๗
๒๕๔๕
น. ๒

4237127 MSMS/M : สาขาวิชา : ดนตรี: ศศ.ม. (ดนตรี)

คำสำคัญ : ซอ / ซอล่องน่าน / วิเคราะห์ทำนอง / ดาดน่าน

บูรณพันธุ์ ใจกล้า : ซอล่องน่าน : กรณีศึกษาของคำผาย นูปิง (SAW LONG NAN, A TRADITIONAL VOCAL MUSIC : CASE STUDY OF KHAMPHAI NUPING) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อุดม อรุณรัตน์ กศ.บ. อนรรฆ จรรย์ยานนท์ ค.บ., M.M. สอนอง คลังพระศรี ศศบ., ศศม., 171 หน้า. ISBN 974-04-1131-2

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของทำนองซอและบทบาทหน้าที่ของซอล่องน่านที่มีต่อสังคมชาวจังหวัดน่าน โดยเลือกศึกษาลักษณะของนายคำผาย นูปิง ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซอล่องน่าน คือชื่อเรียกทำนองซอทำนองหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์และมีความนิยมมากในพื้นที่จังหวัดน่านและจังหวัดใกล้เคียง โดยมีศูนย์กลางและต้นกำเนิดของทำนองอยู่ที่จังหวัดน่าน

ผลการวิจัยพบว่า ซอล่องน่านมีบทบาทหน้าที่ในการแสดงในงานต่าง ๆ โดยเฉพาะงานอุปสมบท ซอล่องน่านมีหน้าที่เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานพร้อมทั้งให้ความบันเทิงและความรู้แก่แขกที่มาร่วมงานหรือรับฟังซอ

ในด้านทำนองการขับร้องของซอล่องน่านจะใช้ทำนองดาดน่านในการซอเป็นหลักในการแสดง ซึ่งมีลักษณะของทำนองในแต่ละท่อนวนกลับไปกลับมาในทำนองเดิม โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะเนื้อหาที่ใช้การซอซึ่งมีฉันทลักษณ์ในการซอเป็นหลัก

ผลการวิเคราะห์ทำนองพบว่า ในลักษณะของทำนองการขับร้องซอในทำนองดาดน่านในแต่ละประโยคมีลักษณะการดำเนินทำนองที่คล้ายกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งในประโยคทั้งหมดของในทำนองในแต่ละวรรคมักจะมีลักษณะการจบของทำนองในแต่ละประโยคส่วนใหญ่ที่เหมือนกัน

4237127 MSMS/M : MAJOR : MUSIC ; M.A. (Music)

KEY WORDS : SAW/SAW LONG NAN/ANALYSIS of MELODIC PATTERN / DAD NAN

BURANAPAN JAILA : SAW LONG NAN: A TRADITIONAL VOCAL MUSIC :
CASE STUDY OF KHAMPHAI NUPING, THESIS ADVISORY : UDOM ARONRATANA
ANAK CHARANYNONDA, B.E., M.M., SANONG PHRAKLANGSRI, B.F.A., M.F.A., 171
PAGES

This research looks at the characteristics of the melodic pattern and the role of Saw Long Nan in the local social context. Study focused on Khamphai Nuping and his troupe, using a qualitative research method of investigation

Saw Long Nan is the name of a melodic pattern that is unique and popular in Nan and neighboring provinces. This song originated in Nan and remains closely identified with its birthplace.

The study found that Saw Long Nan has an important social role as it is traditionally performed at religious and ceremonial functions, especially Buddhist ordination ceremonies. Today Saw Long Nan is also a source of information about the function where it is performed, as well as being a form of entertainment.

The most basic melodic pattern of Saw Long Nan is Dad Nan, which is the staple of most performances. Dad Nan is marked by continuous repetition of the same patterns of notes accompanying vocal text that has an established syntax.

Analysis of vocal pattern of Dad Nan showed a strong similarity in all four measures of each of the two parts. Generally, every measure in the same part ends on the same note.